

Τα οφέλη από την τουρκική ένταξη

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΝΟΥ

ΓΙΝΕΤΑΙ από λίγο καιρό ο Αρχιεπίσκοπος μας θύμισε ένα ανέκδοτο για τον ελληνικό χαρακτήρα. Ρώτησε ο θεός τον αγρότη ποια επιθυμία του θα ήθελε να εκπληρωθεί. Αρκού το ανέφηκε, του απάντησε: Να φκμήσει η κατσίκα του γείτονα.

Διακρίνουμε το δικό μας κέρδος; στη ζήμιά του άλλου. Δυσκολευόμαστε να φανταστούμε καταστάσεις όπου κερδίζουμε εμείς αλλά κερδίζει και ο άλλος.

Θεωρώ ότι από όλες τις χώρες της Ευρώπης εκείνη που θα ωφεληθεί περισσότερο από μια ενδεχόμενη μελλοντική είσοδο της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η Ελλάδα.

Έχουμε πολλά προβλήματα με την Τουρκία. Κανένα από αυτά δεν πρόκειται να λυθεί αύριο το πρωί. Καθένα από αυτά τα προβλήματα, όμως, η ασφάλεια, τα χωρικά ύδατα, η κυριαρχία, το Κυπριακό, καθέναν από αυτά τα προβλήματα θα μπορεί να βρει τη λύση του πολύ πιο εύκολα αν η Τουρκία έχει δεχθεί τους κανόνες συμπερι-

φοράς της Ευρώπης παρά αν είναι απ' έξω. Δεν είναι όμως μόνο τα οικονομικά να ελπίσουμε να εθνικά θέματα που θα διευκολυνθούν να βρουν λύση στα πλαίσια των ευρωπαϊκών κανόνων και διαδικασιών. Με τη διεύρυνση της Ευρώπης στην Τουρκία διευρύνεται το πεδίο δράσης των ελληνικών επιχει-

ρήσεων σε μια τεράστια γεωμετρική αγορά. Αυτό που γίνεται με το άνοιγμα των βαλκανικών αγορών για τις ελληνικές επιχειρήσεις δεν είναι παρά η μικρογραφία εκείνου που μπορεί να γίνει με το άνοιγμα της τουρκικής αγοράς. Η είσοδος της Τουρκίας στην οικογένεια των ευρωπαϊκών χωρών ανοίγει την προοπτική να βρει ξανά ο Ελληνισμός τα ιστορικά όρια δράσης του.

Στο Ελσίνκι θα κριθεί αν η Τουρκία μπορεί να θεωρηθεί υποψήφιος μέλος της ΕΕ. Αν η Τουρκία θα αρχίσει μια μακρά και επίπονη ευρωπαϊκή πορεία που ασφαλώς θα την ωφελήσει πολύ αλλά θα ωφελήσει πολύ και την Ελλάδα.

Από αυτό το σημείο αρχίζει η σημασία του αρχιεπισκοπικού ανέκδοτου.

Υποστηρίζουν πολλοί ότι προκειμένου να συναινέσουμε στον χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως υποψήφιας για την ΕΕ πρέπει να ζητήσουμε ανταλλάγματα, που αν δεν μας δοθούν θα μας οδηγήσουν στην προβολή βέτο. Υποστηρίζουν δηλαδή ότι προκειμένου να συμφιλιωθεί και η Ελλάδα με την Ελλάδα η Ελλάδα οφείλει να απαιτήσει ανταλλάγματα!

Ο κ. Στέφανος Μάνος είναι πρόεδρος των Φιλελευθέρων.

Η Ελλάδα και το βέτο

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΤΑΛΗ

ΣΤΟΝ ΑΣΤΕΡΙΣΜΟ του Ελσίνκι κινείται η Αθήνα την περίοδο αυτή, καθώς οι αποφάσεις που θα ληφθούν στην πρωτεύουσα της Φινλανδίας στις 10 και 11 Δεκεμβρίου για την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας θα έχουν καθοριστικές επιπτώσεις όχι μόνο στην ελληνική εξωτερική πολιτική, αλλά και στις εσωτερικές εξελίξεις σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο προκάρων εκλογών. Βέβαιο είναι ότι η κυβέρνηση θα ήθελε με κάθε τρόπο να απορρίψει το βέτο, αλλά αντιλαμβάνεται ότι (λόγω κυρίως των εσωτερικών πιέσεων) αυτό θα είναι αδύνατον αν δεν εξασφαλίσει τους γνωστούς όρους που έθεσε.

Όλα δείχνουν - τη στιγμή αυτή τουλάχιστον - ότι η τουρκική κυβέρνηση δεν είναι έτοιμη να προχωρήσει σε κάποια χειρονομία, αν και ορισμένοι πιστεύουν ότι κάτι τέτοιο δεν αποκλείεται να συμβεί την τελευταία στιγμή. Το κρίσιμο όμως ερώτημα δεν είναι τι θα κάνουν τελικά οι Τούρκοι, αλλά ποιο πακέτο δεσμεύσεων θα τους προτείνουν οι Ευρωπαίοι. Είτοι η Αθήνα έχει ρίξει όλο της το βάρος στην προσπάθεια να εξασφαλισθούν στο τελικό κείμενο διατυπώσεις τέτοιες που να ικανοποιούν τα ελληνικά αιτήματα.

Η ελληνική πλευρά από καιρό είχε αντιληφθεί ότι θα ήταν ανέφελο να επιχειρηθεί να πεισθεί η Τουρκία να προχωρήσει από μόνη της στις απαραίτητες ενέργειες· έτσι συγκέντρωσε όλες τις προσπάθειες να πείσει τους εταίρους της να υιοθετήσουν τις ελληνικές θέσεις. Αλλωστε η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα από τις 15 που αντιμετωπίζει τις γνωστές τουρκικές μονομερείς διεκδικήσεις και δεν μπορεί να εγκαταλείψει τον ελληνισμό της Κύπρου. Οι υπόλοιπες χώρες απλώς αρκούνται στην ικανοποίηση των κριτηρίων της Κοινοχώρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τους δημοκρατικούς θεσμούς και για την οικονομική ανάπτυξη.

Η αλήθεια είναι ότι οικονομικά οι μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες δεν θέλουν την Τουρκία στην Ευρώπη είτε για λόγους θρησκευτικούς είτε επειδή ανησυχούν ότι θα κατακλυστούν από κινήματα τουρκών μεταναστών. Για καθαρά όμως γεωπολιτικούς λόγους και επειδή φοβούνται ότι στην αντίθετη περίπτωση υπάρχει ο κίνδυνος να φροντίζει ο ισλαμικός φανατισμός στην Τουρκία θέλουν να χρυσώσουν το χάπι παρέχοντας το καθεστώς της υποψήφιας χώρας και ξεχνώντας την εκεί.

Αντίθετα η Αθήνα διακηρύσσει σε όλους τους τόνους ότι επιμένει σε μια οικιαστική υποψηφιότητα, η οποία όμως θα συνοδεύεται και με οικιαστικές δεσμεύσεις. Η στάση αυτή δεν απορρέει από κάποια φιλοτουρκική έξαρση, αλλά από την αντίληψη ότι μια ενταγμένη στην ευρωπαϊκή οικογένεια Τουρκία θα είναι υποχρεωμένη να συμπεριφέρεται όπως όλες οι ευρωπαϊκές χώρες και όχι ως περιφερειακή δύναμη με милитарιστική νοοτροπία. Ταυτόχρονα η Αθήνα θέλει να εξασφαλίσει ότι η ενταξιακή πορεία της Κύπρου δεν θα είναι άμεσος των τουρκικών διαθέσεων.

Υπό το πρίσμα αυτό δύο είναι οι στόχοι της ελληνικής πολιτικής: να υπάρξει σαφής ταυτοποίηση των «15» ότι η Κύπρος θα ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξάρτητα από την επίλυση ή όχι του κυπριακού προβλήματος· και, δεύτερον, να υπάρξει δέσμευση ότι όλες οι υπό ένταξιν χώρες αποδέχονται τη διατηρήσιμη του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης για την επίλυση των μεταξύ τους διαφορών. Δεν πρόκειται φυσικά για τίποτε τρομερούς όρους, αλλά παρ' όλα αυτά υπάρχουν ακόμη προβλήματα με ορισμένους βασικούς εταίρους, οι οποίοι δεν τα αποδέχονται φοβούμενοι ότι θα προκαλέσουν την αντίδραση της Τουρκίας, με αποτέλεσμα να πιναχθεί και πάλι στον αέρα η τουρκική υποψηφιότητα.

Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι απλώς συμφωνούν να υπάρξει μια γενική διατύπωση ότι καμία χώρα δεν μπορεί να ασκήσει βέτο στην υποψηφιότητα μιας άλλης χώρας και ότι όλα τα άλλα μπορούν να συζητηθούν αφού παραχωρηθεί στην Τουρκία το καθεστώς της υποψήφιας χώρας. Θέλουν δηλαδή να πείσουν την ελληνική πλευρά ότι υπάρχει χρόνος να ικανοποιηθούν τα αιτήματά της όποτε να αρχίσουν (αν ποτέ αρχίσουν) οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Αγκυρα. Τότε η Τουρκία θα είναι υποχρεωμένη να συμπεριφερθεί όπως όλες οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αν λοιπόν οι θέσεις των Ευρωπαίων δεν αλλάξουν μέσα στις προσεχείς δύο εβδομάδες και αν η Τουρκία σπληνίσσει να τηρεί τη γνωστή αδιάλλακτη στάση της, τότε η Αθήνα δεν θα έχει άλλη επιλογή από το βέτο. Δεν θα μπορεί άλλωστε να κάνει διωφορετικά, καθώς βρισκόμαστε ήδη σε προεκλογική περίοδο και αυτό το έχει διαμνηύσει ήδη ο κ. Σημίτης τόσο προς τον πρόεδρο Κλίντον όσο και προς τους 14 ευρωπαίους ομολόγους του.

70 Bnfa

28/11/99